

Męski Panel: Bezpieczny Dom i Sąsiedztwo

SCENARIUSZ

Aktywność: **Męski Panel: Bezpieczny Dom i Sąsiedztwo**

Poziom trudności	średni
Uczestnicy	2-10 osób
Miejsce	Pomieszczenie
Organizacja	cykliczny

Wprowadzenie

Praktyczne forum dyskusyjne, które czyni z seniorów „Liderów Bezpieczeństwa Lokalnego”. Zamiast teoretycznych wykładów, uczestnicy analizują realne zagrożenia – od oszustw „na wnuczka” po przygotowanie domowych planów awaryjnych na wypadek braku prądu czy wody. Działanie zaspokaja potrzebę bycia opiekunem i filarem rodziny, kończąc się certyfikacją, która podkreśla ekspercką rolę uczestników w ich społeczności.

Cel

Budowa lokalnego systemu odporności społecznej (z ang. social resilience). Wymiana wiedzy na temat przygotowań do sytuacji awaryjnych, diagnoza lokalnych zasobów oraz stworzenie domowych planów awaryjnych na 72 godziny. Zaspokojenie potrzeby bycia użytecznym, co daje seniorom sprawstwo oraz przywraca im rolę liderów i planistów w środowisku rodzinnym i sąsiedzkim. Budowanie relacji w męskim gronie w oparciu o konkretne zadanie (zgodnie z metodą działania „ramię w ramię”).

Dla kogo

Mężczyźni 60+. Ojcowie, dziadkowie, emerytowani specjaliści (technicy, kierowcy, logistycy, elektrycy), działkowcy. Mężczyźni poszukujący merytorycznej aktywności, wolnej od infantyilizacji, opierającej się na faktach i życiowym doświadczeniu. Osoby zainteresowane kwestiami bezpieczeństwa i budowania lokalnej odporności.

Przebieg krok po kroku

1

Krok 1: Przygotowanie i diagnoza (Działania Animatora)

Zebranie grupy inicjatywnej: Wytypowanie 2-3 aktywnych seniorów, którzy pomogą w rekrutacji i zostaną nieformalnymi gospodarzami spotkań. Diagnoza i sojusze: Mapowanie podmiotów do współpracy. Rozmowy kularowe, badanie gruntu. Partnerami mogą być lokalni liderzy np. przedstawiciele Rady Osiedla, zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej, lokalny hufiec ZHP, Służby mundurowe. Lokalne organizacje pozarządowe, Urząd gminy, miasta itp. Rekrutacja: Wykorzystanie komunikatu nastawionego na zadanie. Plakaty na tablicach ROD, w sklepach budowlanych, tablicach osiedlowych, na klatkach schodowych. Język komunikatu: „Zabezpiecz dom na wypadek braku prądu. Dołącz do spotkań planistycznych. Twoje życiowe doświadczenie jest potrzebne.

2

Krok 2: Scenariusze spotkań (klub dyskusyjny)

Spotkania opierają się na modelu otwartym (każdy ma głos) i bazują dodatkowo na pracy z fizycznymi obiektami (rządowy podręcznik bezpieczeństwa, mapa, książka, plecak ewakuacyjny itp.). To ułatwia mężczyznom rozmowę. Ważnym elementem jest każdorazowe zapoznanie się z przygotowanymi materiałami przed spotkaniem, aby dyskusja była jak najbardziej merytoryczna.

Spotkanie 1: Wstęp do przygotowań i rozpoznanie zagrożeń.

Lektura i analiza wybranych rozdziałów „Poradnika Bezpieczeństwa”. Dyskusja: Identyfikacja realnych zagrożeń lokalnych (odcięcie prądu, zalanie drogi, wichura). Ustalenie żelaznych zasad klubu (zero sporów partyjnych, opieramy się na faktach). Spotkanie 2: Domowe zasoby - przetrwanie 72 godzin.

Temat: Zapewnienie ciągłości zasilania, zapasy wody i jedzenia, ogrzewanie. Każdy uczestnik dzieli się patentem ze swojego fachu/doświadczenia. Zadanie praktyczne: Kompletowanie domowej spiżarni awaryjnej. Omówienie błędów i dobrych praktyk. Spotkanie 3: Rodzinne plany i ewakuacja (Plecak awaryjny).

Przyniesienie na spotkanie pustego plecaka i zestawu przykładowego wyposażenia. Zespołowe budowanie plecaka ewakuacyjnego na żywo na stole (co zostawić, co zabrać). Ustalenie domowych procedur ratunkowych: miejsce zbiórki rodziny w przypadku braku łączności. Spotkanie 4: Mapa okolicy i systemy wsparcia (Diagnoza okolicy).

Rozłożenie na stole dużej mapy fizycznej. Inwentaryzacja lokalna: Gdzie jest ręczna studnia? Kto z sąsiadów i w okolicy ma agregat? Kto posiada medyczne wykształcenie? Kto wymaga opieki (osoby samotne)? Wariant: Zaproszenie lokalnego eksperta w charakterze gościa-doradcy (strażak PSP, policjant dzielnicowy, przedstawiciel urzędu ds. zarządzania kryzysowego). Spotkanie 5: Podsumowanie i Lokalny Plan Gotowości (Prezentacja i Przekazanie wniosków).

Zebranie ustaleń ze wszystkich poprzednich spotkań i przekucie ich w krótki, roboczy dokument (np. „Sąsiedzka Mapa Zasobów i Kontaktów” na 2-3 strony). Wspólna weryfikacja i ostateczne zatwierdzenie wypracowanego planu i rekomendacji przez członków grupy. Prezentacja wyników zaproszonym decydentom i partnerom (Prezydent miasta/burmistrz, przedstawiciel wydziału zarządzania kryzysowego, PSP, zarząd spółdzielni). Przekazanie rekomendacji i dyskusja: jak oddolne ustalenia mieszkańców mogą realnie wesprzeć oficjalne plany instytucji w razie awarii. Zakończenie cyklu to niezwykle ważny moment. Zaproponuj grupie przekształcenie się w stały, nieformalny klub (np. Klub Krótkofalowców, Klub Odporności Lokalnej), który spotyka się raz w miesiącu, by kontynuować aktywności związane z tematem bezpieczeństwa np. przetestować sprzęt w plenerze, przejść kurs pierwszej pomocy z ratownikiem, testować procedury i je ulepszać itp.

Potrzebne zasoby

Przestrzeń: Sala ze stołami i krzesłami zapewniająca wygodę dla każdego uczestnika. Materiały plastyczne: Wydrukowane materiały merytoryczne, papier do notowania (flipchart) Gospodarz / Facylitator: Zaufany członek grupy wyznaczony do moderowania dyskusji, pilnowania agendy oraz ucinania sporów politycznych. Eksperti praktycy: Przedstawiciele lokalnych służb (strażak PSP, dzielnicowy policji, ratownik medyczny, lokalny krótkofalowiec) zapraszani w charakterze doradców do konkretnych problemów (nie jako wykładowcy). Partnerstwo z samorządem: Nawiązanie relacji z pracownikiem Wydziału Zarządzania Kryzysowego (lub obrony cywilnej) w urzędzie gminy/miasta. Zrozumienie, jakie są oficjalne procedury i jak oddolne plany grupy mogą z nimi współgrać. Sojusznicy logistyczni: Lokalni liderzy, Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej, prezes Rodzinnych Ogrodów Działkowych (ROD), lokalny hufiec ZHP - podmioty niezbędne do skutecznej rekrutacji oraz ewentualnego użyczenia sprzętu/przestrzeni.

Wskazówki

Zasada Ramię w Ramię: Zorganizuj przestrzeń tak, aby mężczyźni skupiali wzrok na zadaniu (mapa, plecak na środku stołu), a nie na sobie nawzajem. Ułatwia to otwartą wymianę myśli i obniża barierę nieśmiałości. Docenienie profesjonalizmu: Wykorzystaj dawną wiedzę zawodową uczestników. Zapytaj wprost byłego pracownika wodociągów o kwestie ciśnienia w rurach przy braku zasilania, a byłego kierowcę o optymalne trasy ewakuacyjne. To nadaje dynamikę i oddaje szacunek do ich dorobku. Gospodarz zamiast Instruktora: Spotkania nie mogą przypominać wykładu. Rola animatora ogranicza się do moderowania dyskusji, pilnowania agendy oraz dbania, by głos zabrały również najcichsze osoby w grupie. Wykluczenie cyfrowe: wykorzystaj zainteresowanie uczestników spotkań tematyką bezpieczeństwa do wykorzystania smartfonów do instalacji oficjalnej aplikacji MSiWA z alertami RSO - Regionalny System Ostrzegania

Element rywalizacji

Certyfikacja. Każdy, kto ukończy 5 spotkań, otrzymuje na Spotkaniu 5 oficjalny "Certyfikat Lidera Bezpieczeństwa Lokalnego" wręczany osobiście przez Burmistrza lub Komendanta Straży. Dla wielu seniorów uścisk dłoni decydenta i oficjalny dokument to ogromna motywacja i powód do dumy.

Bariery i zalecenia

Skręt w politykę i narzekanie. Rozwiązanie: Gospodarz ma obowiązek natychmiast uciąć wątek, mówiąc: „Zostawmy polityków, wracamy do planowania zapasów wody na naszej ulicy”. Dominacja jednego uczestnika (tzw. ekspert od wszystkiego). Rozwiązanie: Wprowadzenie zasady limitu czasu (np. 3 minuty na wypowiedź) i celowe wywoływanie do głosu osób najmniejszych. Teoretyzowanie i nuda. Rozwiązanie: Zawsze miej na stole mapę wydrukowaną w dużym formacie lub fizyczny sprzęt. Mężczyznom łatwiej się rozmawia, gdy mają przed oczami konkretny obiekt lub plan. Słomiany zapał po omówieniu podstawowych tematów. Rozwiązanie: Zapraszanie gości z zewnątrz (policjant dzielnicowy, ratownik medyczny, strażak), aby podzucali grupie nowe, specjalistyczne zagadnienia do analizy. Lęk przed ujawnieniem prywatnego stanu posiadania (ryzyko kradzieży/nadużyć). Rozwiązanie: Jasne zasady poufności. Gospodarz podkreśla, że mapa jest całkowicie wewnętrzna i anonimowa (nie zapisujemy nazwisk, np. "pod numerem 15 jest agregat", lecz "w naszej grupie mamy dostęp do 2 agregatów"). Zgłoszenie zasobów jest w 100% dobrowolne.

Linki i inspiracje

Projekt OM:NI Męskie kluby dyskusyjne:

<https://cotavic.org.au/news/all-about-omni-discussion-groups-for-older-men/>

Szwedzki projekt "Bygdens beredskap" (Gotowość lokalna/wsi). Lokalne dyskusje o bezpieczeństwie:

<https://www.sv.se/det-har-gor-vi/beredskap>

Rządowy poradnik bezpieczeństwa i baza wiedzy:

<https://www.gov.pl/web/poradnikbezpieczenstwa>

Rządowy poradnik "Poradnik na czas kryzysu i wojny"

<https://www.gov.pl/web/rcb/poradnik-na-czas-kryzysu-i-wojny2>

Aplikacja RSO (Regionalny System Ostrzegania:

<https://www.gov.pl/web/mswia/regionalny-system-ostrzegania>